

יולי-ספטמבר 2007 ■ מס' 82 שנה 16

נפש בריאה
בגוף בריא

נושאון - ביטאון איל"ת - אגודה ישראלית לבולאות תימאטית

בעריכת יורם לוביאניקר ואריק שורץ

עורך גרפי: הדי אור

דוא"ל: noson.ed@gmail.com

ת.ד. 62029, תל אביב - יפו 61620

Nos'on ISSN 0792-6448

תוכן העניינים:

דבר העורך	עמ' 2
ספורט החתירה על קצה המזלג	עמ' 3
טובים השלושה מן האחד	עמ' 6
ספורט אתגרי לנכים	עמ' 12
אמנות הלחימה בקראטה	עמ' 15
תקנון המשלוחון	עמ' 19
סיפורי מעטפות	עמ' 21
הטור של דובוש	עמ' 25
הכה את המומחה	עמ' 28
הגדרה קולעת בול	עמ' 30
מכתבים למערכת	עמ' 31
דיווח על האסיפה השנתית	עמ' 32
ד"ר אורי לבון	
רן מרוז	
אריק שורץ	
יואל שחר	
שלמה וורגן	
רון ברגר	
יורם כהן	
אסף אברהם	

ועד האגודה והפעילים:

יו"ר - ד"ר יהושע מגר (מעלה גיא אוני 228, ראש פינה 12000, 052-8802725)
סגן יו"ר - ד"ר איליה פרנקל (ת.ד. 7186, אשקלון 78170, 07-6762169)
סגן יו"ר - מנחם לדור (ת.ד. 340, הר אדר 90836, 054-4825007)
מזכיר - זהר נוי (ת.ד. 62029, תל אביב 61620, 052-2641769)
גזבר - שלמה וורגן (רח' ברנשטיין 31/22, ראשון לציון 75503, 054-6855951)
חבר ועד - נמרוד דגני (אנה פרנק 6, רמת גן 52526, 050-5339265)
חבר ועד - יורם לוביאניקר (הנמל 40, תל אביב 63506, 054-5402723)
ועדת ביקורת: יוחנן מי-רז (יו"ר), חגי זהר, משה רימר.
עורכי נושאון - יורם לוביאניקר (054-5402723), אריק שורץ (052-2442502)

שירותים לחברים: נושאון - ארבע פעמים בשנה, נושאונט - ארבע פעמים בשנה, מכירות פומביות, שירותי ספריה תימאטית, מפגשים, סמינרים והרצאות, צוות מומחים, "שבל" (ביטאון התאחדות בולאי ישראל).

דמי חבר (2007): מבוגר - 100 ₪, נוער - 50 ₪.

תאריך אחרון למשלוח חומר לחוברת הבאה: 1.9.07

דבר העורך

לחברי איל"ת שלום רב,

הגליון הנוכחי של נושאון מוקדש לנושא של פעילות גופנית. בעידן שבו מחלות לב הן גורם התמותה מספר אחד, והשמנת יתר של ילדים היא מגיפה, הפעילות הגופנית ראויה לתשומת לב מיוחדת. החלטנו לשים דגש על פעילות ספורטיבית עממית, ולהתרחק מענפים נדושים, כמו כדורגל או כדורסל. מבחינה בולאית, נראה לנו שניתן ליצור אוספים תימאטיים ראויים בענפים הרחוקים מאור הזרקורים, ומבחינה עיתונאית וודאי שמעניין יותר לשמוע על ענפים בלתי מוכרים.

מה בגליון? **ד"ר אורי לבון** מספר על ספורט החתירה, **רן מרוז** על הטריאתלון – ענף ספורט חדש יחסית, שהפך ללהיט בשנים האחרונות. הכתבה של **אריק שורץ**, על ספורט אתגרי לנכים, נכתבה על בסיס מידע שנתקבל מעמותת אתגרים, ואנו מודים לאגודה זו על שיתוף הפעולה. **יואל שחר** מציג את הקראטה – אמנות לחימה המשלבת פעילות גופנית עם מימד רוחני, ואילו הטור של דבובש מוקדש לפעילות הנוער בספורט.

מלבד כתבות אלו והמדורים הרגילים, תמצאו בגליון זה גם את התקנון של "המשלוחון", שירות חדש לחברי האגודה למכירה וקניה של חומר בולאי. אנו ממליצים לכל החברים לקרוא בעיון את התקנון, להרשם כקונים וכמוכרים, ולנצל את השירות החדש המוצע להם. בהזדמנות זו גם תודה מיוחדת לגזבר איל"ת, **שלמה נורגן**, שהגה את הרעיון ונטל על עצמו להוציא אותו מן הכח אל הפועל.

איננו יכולים שלא להתייחס להישג אדיר של **ד"ר יהושע מגר**, יו"ר איל"ת, אשר השתתף באליפות אירופה לבולאות תימאטית, שנערכה בחודש מאי בגרמניה. באליפות זו מחולקים האוספים לבתים, על פי תחום האיסוף. יהושע זכה במדלית זהב בציון של 94, מרחק נקודה בודדת מזכייה במדלית זהב גדול. יתר על כן: אוספו של יהושע היה הטוב ביותר בבית שלו, ולפיכך הוא זכה בתואר של **אלוף אירופה**. זהו, כמובן, הישג אדיר ליהושע עצמו, אבל גם תעודת כבוד לבולאות התימאטית הישראלית בכלל. כל הכבוד!

שלכם,

יורם ואריק.

ספורט החתירה על קצה המזלג ד"ר אורי לבון

כמו ענפי ספורט רבים אחרים, גם לענף החתירה היסטוריה רבת שנים. העיסוק בחתירה החל כאשר האדם הקדמון עלה לראשונה על בול עץ והשיטו באמצעות תנועות ידיו. מאז התפתחו מאוד אמצעי החתירה, ובדברי ימי ההיסטוריה נרשמו מסעות מופלאים שנערכו בסירות וספינות, אשר הושטו בכח ידיו של האדם. אחד המסעות הידועים ביותר הוא זה של המאורים מאיי פולינזיה לניו זילנד, מרחק של אלפי קילומטר, באמצעות סירות קאנו גדולות. המאורים ערכו שלושה מסעות הגירה, החל מהמאה התשיעית לספירה וכלה במאה ה-14, זמן לא רב לפני גילוי ניו זילנד על ידי הספן ההולנדי **אבל טסמן**.

קיאק יחיד:
סלאום
במים סוערים.

קיאק זוגי.

החשיבות הרבה שנודעה למהירות החתירה הובילה באופן בלתי נמנע להתפתחות תחרויות בין חותרים. התפתחות הטכנולוגיה הקטינה מאוד את חשיבות החתירה בחיי היומיום, ועיקר העיסוק בחתירה נותר במסגרת ספורטיבית. לא אלאה את הקוראים בפרטים אודות ההתפתחות ההיסטורית של הענף, שהרי מאמר זה הוא "על קצה המזלג" (שלא לומר, על קצה המשוט) בלבד. אציין רק, כי כיום קיימים שלושה סוגים של סירות בהן מתחרים בתחרויות בינלאומיות.

הסוג הראשון הוא הקיאק, בו החותר יושב על מושב מקובע ופניו לכיוון ההתקדמות. המשוט הוא קצר ובעל להבי חתירה משני צדדיו, ותנועת החתירה היא ימינה ושמאלה לסירוגין. הקיאקים נהנים מפופולאריות רבה בארץ, במידה לא מבוטלת מאז זכה **מיכאל קלגנוב** במדליה אולימפית בענף זה (במשחקי סידני 2000).

בחתירה יושבים על
גבי כיסא קטן.

סוג החתירה השני הוא הקאנו: האינדיאנים, שפיתחו את הקאנו, לא הכירו את הדבק ואת המסמרים. הסירות שלהם היו, למעשה, גזע עץ מגולף, ולפיכך צרות יחסית. החותר כורע על ברך אחת ועומד על הרגל השניה, כך שהוא נמצא גבוה הרבה יותר מאשר בקיאק. המשוט הוא בעל

חותר הקאנו כורע
על ברך אחת.

להב חתירה אחת, ותנועת החתירה נעשית לצד זה או לצד האחר על פי התקדמות הסירה ותנאי המים. ענף זה כמעט ואינו קיים בארץ, בוודאי שלא ברמה התחרותית.

הסוג השלישי – הידוע בפשטות כחתיירה – שונה מהותית: החותר יושב וגבו לכיוון ההתקדמות, וחותר לאחר. בנוסף, הסירה מורכבת הרבה יותר: החותר יושב על גבי כסא קטן הנע על מסילה, כשרגליו נתונות בנעליים מיוחדות המקובעות אל גוף הסירה. תנועת החתיירה נעשית בעזרת דחיפה ברגליים ומשיכת המשוטים בו זמנית. סירות החתיירה האולימפיות אורכות בהרבה מהקיאקים ומסירות הקאנו, והבדל מהותי זה משפיע על כללי ההתנהגות בסירה ועל טכניקת החתיירה.

למעשה, קיימים שני סגנונות שונים בחתיירה: בסגנון הראשון כל חותר משתמש במשוט יחיד, וחותר בצד אחד בלבד של הסירה (באנגלית מכונה סגנון זה rowing). בסגנון השני יש לכל חותר שני משוטים, והוא חותר באופן שווה בשניהם (sculling). כמובן, שני סוגים אלו נבדלים לא רק בטכניקת החתיירה אלא גם באורך המשוט ובמשקל הסירה.

חתיירה בסגנון rowing ברביעייה (ללא הגאי).

חותר יחיד
בסגנון ה-sculling.

מטבע הדברים, חתיירה בסגנון rowing אינה ענף למשתתפי יחיד, כך שיש סירות לזוג, רביעייה או שמיניה. לארבעה חותרים יש אפשרות להעזר בהגאי – איש צוות שאינו חותר בעצמו, והאחראי לתת קצב ולנווט את הסירה. במקרה של שמיניה לא ניתן לחתור ללא הגאי. מובן מאליו, שההגאי נדרש להיות קטן מידות, על מנת להקל על הצוות. בסירות ה-sculling קיימים הרכבים של יחיד, זוג ורביעייה, בה יש אפשרות לחתור עם הגאי או בלעדיו.

חתיירה בשמיניה (rowing).
בתמונה המוגדלת למטה
ניתן לראות את ההגאי,
ופניו לכיוון ההתקדמות.
ההגאי נותן הוראות
בעזרת רמקול.

מבט על שמיניה
החותרת בסגנון rowing.

מספר מילים לגבי הציוד:
סירת יחיד היא באורך
של כשבעה מטרים,
סירה זוגית היא באורך
של כ-9 מטרים, ואילו
שמיניה היא באורך של
לא פחות מ-17 מטר!
בעבר הסירות היו

עשויות עץ, אך כיום משתמשים בסגסוגות פחמן, כך
שמשקלה של סירת יחיד נע בין 14 ל-18 קילוגרם.
מצד שני, השימוש בחומרים מיוחדים מייקר מאוד
את הסירה, כך שלסירות יחיד תחרותיות מוצמד תג
מחיר של כ-\$10,000. מאחר וגם האחסנה
והתחזוקה עולים סכום לא מבוטל, הרי שמדובר
בענף ספורט שאינו זול כלל ועיקר.

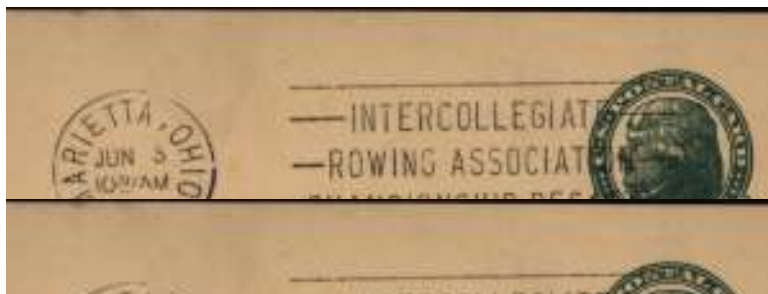
ספורט החתירה נפוץ מאוד בעולם, ומושך אלפי צופים לתחרויות השונות. רבים מהצופים אינם מסתפקים בישיבה במקום אחד ובהמתנה לסירות, אלא מלווים את התחרות על גבי אופניים, במקביל להתקדמות הסירות. התחרויות החשובות ביותר הן במסגרת סבב הגביע העולמי, ומרחק החתירה הוא 2000 מטר. הסבב כולל מספר תחרויות במהלך העונה, ומסתיים באליפות העולם או באולימפיאדה.

התחרות היוקרתית והידועה ביותר – מי לא שמע עליה? – היא בין האוניברסיטאות אוקספורד וקיימברידג' שבאנגליה. בתחרות, המתקיימת מאז 1829 בסוף חודש מרץ או בתחילת אפריל, מתחרות שתי השמיניות במסלול מפרך לאורך נהר התמז בלונדון. אורך המסלול (כמעט 7 קילומטר!), זרמי הנהר ופיתוליו ותנאי מזג האוויר – כל אלה הופכים

ניצחון בהפרש זעיר
בתחרות קייאקים.

את התחרות לקשה בעולם. לא פעם שקעו הסירות באמצע הדרך כתוצאה מחדירת מים, או התהפכו כתוצאה מזרמים בלתי צפויים. בתחרות כזו ההגאי חשוב במיוחד, מה עוד שלעיתים ההבדל בין ניצחון להפסד נקבע על חודם של סנטימטרים. למרבית הצער, הדואר המלכותי מעולם לא הנפיק בול לכבוד תחרות זו, ועד היום לא הצלחתי למצוא שום פריט בולאי המנציח את אירוע. אם מישהו מקוראי נושאון מכיר חומר כזה אשמח לשמוע על כך.

אליפות ארצות הברית למכללות בחתירה. תחרות זו נערכה במשך שנים על נהר ההדסון בעיר פוקיפסי, בצפון מדינת ניו יורק. בשנת 1950 נערכה התחרות לראשונה במקום אחר – בעיר מראיטה באוהיו. החותמת מנציחה עובדה זו.

החתירה "עלתה" לישראל בשנות השלושים. עיקר הפעילות בארץ נעשית בירקון, בקישון ובכנרת, והחותרים נהנים ממזג אוויר ידידותי ברוב ימות השנה. זאת בניגוד לאירופה או לארצות הברית, בהן החותרים "מקורקעים" למשך מספר חודשים בחורף. למרבית

הצער הענף אינו נהנה מיחסי הציבור לו הוא ראוי, בהיותו אחד מענפי הספורט הבריאים ביותר: החתירה מפעילה את כל שרירי הגוף, עבודת הלב והריאות היא בקצב אחיד ולאורך זמן, וניתן לעסוק בספורט זה עד גיל מבוגר מאוד.

ד"ר אורי לבון, מזכיר מועדון השייטים (ברחוב אוסישקין בתל אביב, בגדה הדרומית של הירקון), מזמין את חברי איל"ת לבקר במועדון. לפרטים נוספים ניתן לפנות בדואר אלקטרוני esti_l@bezeqint.net או בטלפון 052-3373792.

טובים השלושה מן האחד רן מרוז

למי מאיתנו אין חבר או קרוב משפחה העוסק בהתמדה בספורט? רבים שוחים מידי יום בבריכה, אחרים רצים (ג'וגינג) או רוכבים על אופניים. כל הפעילויות הללו מומלצות, הן לבריאות הגוף והן לבריאות הנפש. אבל אם "טובים השניים מן האחד", הרי שקל וחומר שהשלושה טובים עוד יותר.

הטריאתלון הוא תחרות ספורטיבית המשלבת שחיה, רכיבה על אופניים וריצה. המשתתפים בתחרות – הטריאתלטים – נדרשים לשלוט בכל שלושת המקצועות. האימונים של הטריאתלטים מכילים אלמנטים של תכנון ושימור כוחות, על מנת לחלקם באופן יעיל לאורך התחרות. אם המנצח בקרב עשרה נקרא "מלך האתלטים", הרי שמנצח הטריאתלון בהחלט ראוי לראות עצמו כמלך הספורטאים.

היסטוריה

אירוע ספורטיבי הדומה לטריאתלון התקיים לראשונה בשנת 1974. סדר המקצועות באותו אירוע היה ריצה – רכיבה – שחיה. בהמשך שונה סדר המקצים, בעיקר בשל שיקולי בטיחות. כך, למשל, לא רצוי שהמשתתפים יכנסו למים הקרים כאשר הדופק שלהם גבוה, ולכן מקצה השחיה נערך ראשון.

גליון מזכרת בלגי, המציין את הכללת הטריאתלון במשחקים האולימפיים בסידני.

תחרות הטריאתלון הגדולה הראשונה, שנקראה "איש הברזל", התקיימה בשנת 1978 בהוואי. כיום מתקיימות באופן סדיר מספר תחרויות "איש ברזל" ברחבי העולם. המרחק המקובל בהן נקבע לפי אורכו של המסלול המקורי בהוואי (3.8 ק"מ שחיה / 180 ק"מ רכיבה / 42 ק"מ ריצה). מן הראוי להדגיש עד כמה קשה תחרות זו: קטע הריצה שווה באורכו לריצת מרתון! אכן, מי שמסוגל לסיים ריצת מרתון לאחר קטעי שחיה ורכיבה מפרכים כשלעצמם ראוי להיקרא "איש ברזל".

איגוד הטריאתלון העולמי (ITU - International Triathlon Union) נוסד בשנת 1989. הופעתו הראשונה של ספורט הטריאתלון במשחקים האולימפיים הייתה במשחקי סידני 2000. כיום מתקיימות ברחבי העולם מדי שנה אלפי תחרויות טריאתלון, ובהן משתתפים מאות אלפי מתחרים.

מהלך התחרות

בטריאתלון טיפוס, מתייצבים המשתתפים לתחרות כשעה לפני הזמן, על מנת לארגן את "אזור ההחלפה". האזור כולל מעמד לאופניים ולידו שטח קטן להנחת בגדים, נעליים וכד'. בתחרויות בהן נקודת הסיום של הרכיבה שונה מנקודת הזינוק, יהיו שני אזורי החלפה: משחיה לאופניים ומאופניים לריצה. לאחר שאזורי ההחלפה מוכנים, מבוצעת הזנקת התחרות.

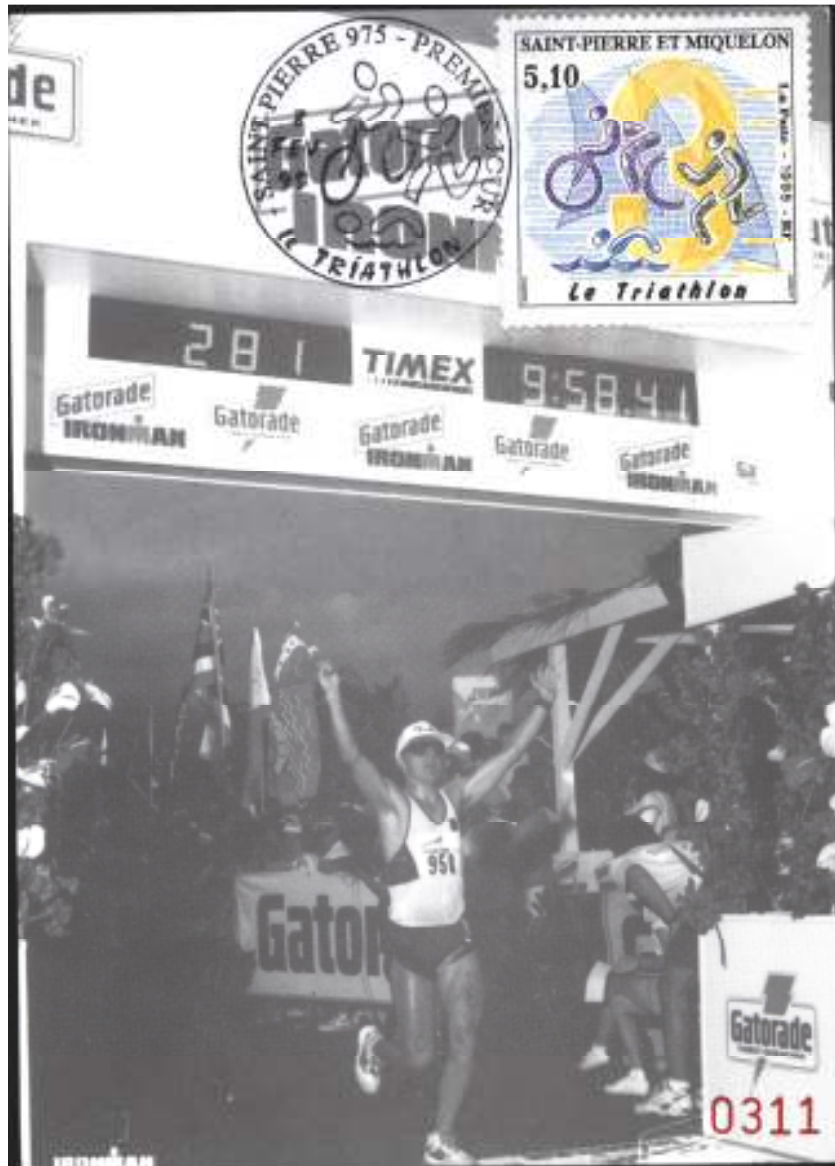
דבר הבולים מרומניה מציג את סדר המקצים בטריאתלון.

השחייה - ברוב התחרויות מתבצע מקצה זה באגם או בים הפתוח. בטריאתלון אולימפי אורך קטע השחייה הוא 1500 מטר, ובהתחשב בכמות המשתתפים לא ניתן לערוך את התחרות בבריכה. בתחרויות מועטות משתתפים מבוצעת הזנקה אחת של

כל המשתתפים. בתחרויות עממיות, בהן יש מאות או אלפי מתחרים, מתבצעות הזנקות קבוצתיות בהפרשים של מספר דקות, כאשר לרוב הקבוצות נבדלות זו מזו בגיל המתחרים. השחייה מתבצעת מסביב למסלול סגור המסומן על ידי מצופים, כאשר נקודת הסיום קרובה ככל האפשר לאזור ההחלפה.

ההחלפה הראשונה - עם היציאה מהמים רצים המתחרים אל שטח ההחלפה, ובו הם מחליפים את ציוד השחייה ולובשים את בגדי הרכיבה. זמן ההחלפה מהווה חלק מזמן התחרות, ולפיכך פותחו במהלך השנים בגדים מיוחדים, המתאימים הן לשחייה והן לרכיבה. טריאתלטים

מקצוענים מסתפקים בהסרת משקפי השחייה והכובע. נעלי הרכיבה מחוברות לדוושות האופניים והמתחרה נועל אותן למעשה תוך רכיבה. מאזור ההחלפה יוצא המתחרה בריצה עם האופניים אל מחוץ לשטחי ההחלפה, שם הוא רשאי לעבור לרכיבה.

חוצים את קו הסיום, בסוף קטע הריצה.

הרכיבה מתנהלת גם היא לרוב במסלול סגור, ובסיומה מתבצעת **ההחלפה השנייה** הכוללת את הצבת האופניים במעמד ונעילת נעלי ריצה. לאחר מכן יוצאים המתחרים למקצה **הריצה**. בסיום הריצה חוצה הטריאתלט את קו הסיום, כפי שמראה גלוית המירב מא"י סנט פייר ומיקולון.

חוקי התחרות העיקריים

כמו בענפי ספורט אחרים, גם לטריאתלון יש מספר חוקים עליהם יש להקפיד. ראשית, מדובר בתחרות אישית. המתחרה אינו רשאי להיעזר באיש, בין אם מדובר בעמית

לתחרות או בצופה. יוצאות מכלל זה ה"תחנות" המפוזרות לאורך המסלול, והמציעות למתחרים מזון ושתייה, כפי שנהוג גם בריצת מרתון. אגב, כמו במרתון גם בטריאתלון אין שיא עולמי, שכן התוצאות תלויות בתנאי המסלול הספציפי.

חוק חשוב אחר נוגע למקצה הרכיבה על אופניים. ככלל, רוכבים מעוניינים לרכוב בסמיכות לרוכב אחר, על מנת להקטין את החיכוך עם האוויר. במשך שנים רבות נחשבה רכיבה בסמיכות ("דראפטינג") לעבירה הגוררת את פסילת המשתתף, אך עם הפיכת הענף לספורט אולימפי הוסר האיסור על כך בחלק מהתחרויות.

בתחרויות טריאתלון מושם דגש רב על בטיחות לכל אורך התחרות: הכניסות והיציאות למשטחי ההחלפה נעשות בצורה מבוקרת, ציוד הבטיחות לרכיבה על אופניים ותקינות המכאנית נבדקים בטרם כל תחרות, ומהווים תנאי להשתתפות בתחרות.

תחרויות מפורסמות

תחרות טריאתלון בינלאומית.

מאות, אם לא אלפי, תחרויות טריאתלון מתקיימות מדי שנה בכל רחבי העולם. כבר הזכרנו את תחרות איש הברזל בקונה, הוואי. תחרות זו נחשבת כאליפות העולם הבלתי רשמית. מקצה הרכיבה חוצה 180 ק"מ של מישורי בזלת באי הגדול של הוואי, מקום בו הטמפרטורה בשעות הצהריים עשויה להגיע עד 43 מעלות, והרוחות מגיעות למהירות של 90 קמ"ש. מרוץ זה מהווה אתגר גם לטריאתלטים מנוסים.

תחרות בולטת אחרת היא "הבריחה מאלקטרז". התחרות נפתחת ב-2.4 ק"מ שחיה מסביב לאי אלקטרז, בקור העז של מימי מפרץ סן פרנסיסקו. בהמשך מתנהלת רכיבת האופניים לאורך 29 ק"מ, ולקינוח ריצה של 13 ק"מ. מסלול הריצה כולל הרבה עליות ומורדות, על פי הטופוגרפיה של סן פרנסיסקו, כולל קטע טיפוס של 400 מדרגות. בשנים האחרונות התווסף לתחרות קטע "ריצת חימום" נוסף של 1.6 ק"מ מיד לאחר השחייה.

חותמת לציון אליפות צרפת בטריאתלון.

התחרות ה"כלכלית" ביותר היא ה-Life Time Fitness, המתקיימת בסוף הקיץ במיניאפוליס. תחרות זו מציעה את הפרס הכספי הגדול ביותר, ובהתאם היא מהווה מוקד משיכה לטובי הטריאתלטים מכל העולם.

סוגי טריאתלון

תחרויות טריאתלון נבדלות ביניהן במרחקים. ישנם מספר סוגי טריאתלון "תקניים". התחרות האולימפית כוללת שחיה לאורך 1,500 מטרים (כאורך מקצה השחיה הארוך ביותר במשחקים האולימפיים), רכיבה על אופניים לאורך 40 קילומטר, ולקינח ריצה של 10 קילומטר (כאורך המירוץ הארוך ביותר במשחקים האולימפיים, למעט המרתון).

מובן מאליו, שתחרות טריאתלון עורכת מספר שעות. מידי פעם מתקיימות תחרויות "ספרינט טריאתלון", שבהן עוברים המשתתפים את מחצית המרחק בכל קטע. וראינט נוסף, שאף הוא מקצוע אולימפי, הוא הדואתלון – תחרות המשלבת ריצה ורכיבה, ללא שחיה. תחרויות כאלה נערכות בעיקר כאשר לא ניתן לקיים את מקצה השחיה, למשל אם הים סוער בשל רוחות עזות, או אם קיימים זרמים תת קרקעיים חזקים. כפי שכבר ציינו, בטיחות המשתתפים עומדת מעל לכל.

למרות רמת הקושי הגבוהה שלו, הטריאתלון הוא ספורט עממי, ורוב התחרויות פתוחות גם למתחרים "חובבים". כבר בשלב ההרשמה המתחרים נחלקים לפי קטגוריות מין וגיל, בדרך כלל במרווחים של חמש או עשר שנים בין הקבוצות. חלוקה זו משמעותית בעיקר עבור החובבים, ומאפשרת להם להשוות את הישגיהם לאלה של בני אותו גיל ומין.

מבין קבוצות הגיל השונות בולטים במיוחד הילדים. אנשים הזרים לענף מופתעים לגלות עד כמה רבים הילדים הנוטלים בו חלק. מקצה הילדים כולל 300 מטר שחיה, שמונה קילומטר רכיבה ושני קילומטר ריצה. צעירי המשתתפים הם בני תשע, והמתבונן בהם יכול להיות בטוח כי יש עתיד מפואר לטריאתלון.

ילדים רבים עוסקים בטריאתלון.

הטריאתלון בארץ

איגוד הטריאתלון הישראלי מונה למעלה מ-1,500 חברים, שמחציתם רשומים באגודות הספורט שונות. האיגוד מארגן כ-15 אירועי טריאתלון ודואתלון מידי שנה. העונה מתחילה בחודש מרץ (כאשר מזג האוויר מאפשר קיום תחרויות), ומסתיימת לקראת סוף השנה האזרחית, באליפות המדינה באילת. קיימת פעילות נרחבת של נבחרות ישראל - בוגרים, נוער וילדים, כולל מחנות אימון ותחרויות בארץ ובחו"ל. נציגי ישראל משתתפים בכל התחרויות החשובות, ובכללן אליפויות אירופה והעולם. מבין הטריאתלטים הישראליים בולטים משכמם ומעלה התאומים **רן ודן אלתרמן**. בשנה שעברה דורג דן אלתרמן במקום ה-12 באירופה, ומקומו באולימפיאדת בייג'ין, כמעט מובטח. אלתרמן יהיה בכך לטריאתלט הישראלי האולימפי הראשון.

בהיבט האישי

כמי שמתחרה בטריאתלון קרוב ל-15 שנה כחובב "מכור", ברצוני להדגיש את החשיבות הגדולה של ההיבט הנפשי שבעניין. הדרישה לשליטה בשלושה ענפי ספורט שונים, שכל אחד מהם מפעיל קבוצות שרירים אחרות, מחייבת השקעה של הרבה שעות, הבאות על חשבון דברים אחרים. בענף כל כך מפרך אין קיצורי דרך: על מנת להגיע להישגים יש להתאמן כמעט שבעה ימים בשבוע, בכל עונות השנה ובכל תנאי מזג האוויר. הקורא עשוי לתמוה – לשם מה כל זה?

קשה באימונים – קל בתחרות!

ובכן, האימונים המפרכים הם כשלעצמם עיקר התמורה. ההנאה, הסיפוק וזרימת האדרנלין אינם משתווים לשום דבר אחר. העיסוק בספורט, יחד עם תזונה נכונה ושינה מספיקה הוא שילוב מנצח – הנאה צרופה בצידם של חיים בריאים.

המלצה אישית: הרשמו לקבוצה, ואין לי ספק שתתפסו גם אתם לשיגעון הטריאתלון. ויחד עם זאת אזהרה: אין דרך חזרה - עדיין לא נמצאה התרופה ל"מחלה".

רן מרוז ישמח לענות לשאלות בנושא הטריאתלון ranmeroz@gmail.com

חברים חדשים באיל"ת

האנשים הבאים הגישו בקשה לחברות באיל"ת. חבר האגודה המתנגד לקבלת מי מהם לחברות באגודה יפנה לוועד תוך חודש מפרסום הבטאון:

529	זילברמינץ טלי, ה' באייר 60/4, תל אביב 62198. אוספת ילדים ונוער, אנגליה, פינלד ואלנד (לשעבר חברת נוער).
530	חילימינסקי אלכס, רחבת הראש 9/26, באר שבע 84751. אוסף שחמט, חיות פרה-היסטוריות, ישראל.
531	אוברמן ג'וני, קיבוץ לביא 15267. אוסף מתמטיקה, מתימטיקאים, מדידה, השיטה המטרית, מפקד אוכלוסין.
532	קורולבסקי ורד, ראשון לציון.

חידוש חברות

254	רוקח אריה, ההסתדרות 173, חולון 58823. ילדים, ציפורים.
-----	---

ספורט אתגרי לנכים אריק שורץ

המונח ספורט אתגרי נשמע לרבים כמושג הכולל פעילויות "ספורט אקסטרים" - פעילות מסוכנת המתאימה ליחידים סגולה שניחנו בכשרון מיוחד, אך לא היא. המונח הלועזי לספורט אתגרי הוא outdoor sports כלומר, כל אותן פעילויות המתקיימות בחוץ, בחיק הטבע, להבדיל מפעילויות המתקיימות במועדון ספורט סגור.

עמותת "אתגרים" הוקמה לפני למעלה מעשר שנים במטרה לאפשר לאנשים עם מגבלות פיסיות ונפשיות לחזק את ביטחונם העצמי, ולממש את הפוטנציאל האישי הגלום בהם בכל תחומי החיים. העמותה פועלת להשגת מטרה זו באמצעות פעילויות ספורט אתגרי, ספורט הישגי, נופש פעיל ותוכניות שיקומיות וחינוכיות בטבע. במסגרת כתבה זו נתמקד באפשרויות הפתוחות בפני האדם המוגבל פיסיית להשתלב בענפים השונים של הספורט האתגרי. מטבע הדברים, לא נוכל להציג כאן את מגוון האפשרויות במלואו בשל קוצר היריעה, ולכן נתמקד בכמה מהענפים הזוכים לפופולאריות רבה במיוחד.

עד לפני שנים מעטות נחשב ספורט הרכיבה על אופניים "מחוץ לתחום" לאנשים בעלי מגבלות שלא יכלו לרכוב על אופניים רגילים. התחליף היחיד היה ענף כסאות המרוצים, ששימש אתגר אמיתי ליכולת הגופנית של המשתתפים. בשנים האחרונות התפתח בעולם ענף אופני היד, אשר הפך את רכיבת האופניים לספורט הנגיש גם לנכים. במהירות מסחררת כבש ספורט זה את דרכו לצמרת ענפי הספורט לנכים בעולם, והפך לאחד מהענפים במשחקי אולימפיאדת הנכים.

מרוץ כסאות – בול עם הדפס רכב "דוגמא".

מרוץ של אופני יד.

הרכיבה באופני יד מתבצעת בישיבה על גבי אופניים בעלי שלושה גלגלים. ההנעה היא ידנית בלבד, כאשר זוג דוושות מניעות את הגלגל הקדמי. כיום קיימים דגמים רבים של אופניים, ומערכות ההילוכים והשלדות מתפתחים ומשתכללים כל הזמן. כתוצאה מכך אופני היד הופכים לכלי מהיר ויעיל יותר, מחירם יורד, והם נגישים לציבור רחב של נכים.

אופני טנדם (אופניים דו-מושביים בעברית תקינה) משמשים לרכיבה בזמנית של שני רוכבים על אופן אחד. כמובן, האופניים הללו עשויים לשמש זוגות לבילוי משותף, כפי שניתן לראות במעטפת היום הראשון של הבול האמריקאי. לרוכבים עיוורים או לקויי ראייה מאפשרים אופני הטנדם ליהנות מספורט הרכיבה על אופניים. הרכיבה על אופנים אלו מתאימה לכל משתתף אשר יכול להשתמש ברגליו לרכיבה אך אינו יכול לתפעל את האופניים לבד - עיוורים, לקויי ראייה, פגועי ראש ולקויי שיווי משקל.

מעטפת יום ראשון קשוטה של בול אמריקאי המוקדש לאופני טנדם.

חותמת לכבוד תחרות קארטינג.

קארטינג הוא הספורט המוטורי הזול ביותר, ועל כן הוא זוכה לפופולריות רבה, בארץ ובעולם. הקארט הוא רכב מרוצים קטן אך מהיר, המותאם במיוחד למסלולי אספלט קצרים. מרוצי הקארטינג נערכים על מסלולים בעלי עיקולים ופיתולים חדים שנבנו במיוחד, וההופכים את הנהיגה למעניינת ומאתגרת. הנהיגה נעשית בעזרת דוושת גז ודוושת מעצור. משותקים ואנשים עם מגבלות בפלג הגוף התחתון נעזרים במנגנון נהיגה ידני, המפעיל את מערכת התאוצה והבלימה של הקארט.

גלישה במונו-סקי
דורשת כוח בידיים.

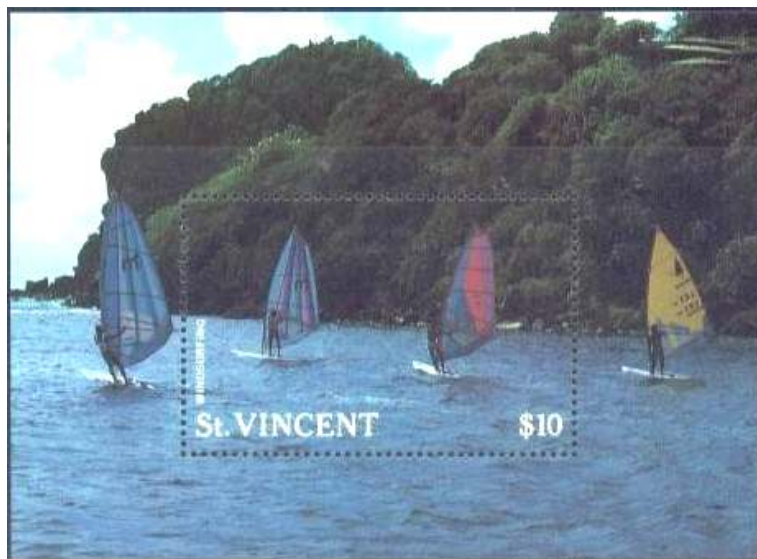
רק מעטים יחלקו על הקביעה שסקי שלג הוא הספורט האתגרי האולימפי לנכים: הכי ספורט, הכי כיף והכי טבע שיש. כולם גולשים באותו מדרון, מגיעים בקלות למהירויות אדירות, ואיש לא יכול לנחש מיהו הסובל ממוגבלות. בקיצור, חוויה

גלישה במורד – בול אוסטרי
שהונפק לרגל אולימפיאדת החורף לנכים.

מהממת של יופי, התרגשויות, הרבה אדרנלין ושוויון הזדמנויות. הסקי יכול להתאים לאימון, כספורט חברתי, לפעילות נפש ופנאי וכמובן כספורט תחרותי עד לרמה האולימפית. הגלישה במונו-סקי מיועדת למוגבלי תנועה ודורשת כוח סביר בידיים, אהבת המהירות הגבוהה ורצון להתגבר על פחד.

ועתה, הבה נקפוץ למים. "להשאיר את המגבלה על החוף" - כך הגדירו צוללים נכים את חווית הצלילה. "אתגרים" מפעילה מועדון צלילה, במסגרתו יכולים אנשים עם מגבלות להשתתף בקורסים ולזכות ברשיון צלילה לכל דבר. הקורסים מותאמים למגבלות השונות, מבחינת הציוד ושיטות ההדרכה. בוגרי הקורס משתתפים בטיולי צלילה מיוחדים, המאורגנים בתנאים ההולמים את מגבלותיהם הגופניות. חשוב לזכור כי לספורט הצלילה חשיבות רבה עבור ציבור הנכים בישראל – מדינה בה יש אתרים רבים בהם ניתן לזכות בחוויות צלילה של ממש, מה עוד שהדבר אינו דורש השקעה של המדינה בתשתיות.

גלישת רוח על גבי גליון מזכרת מאיי סנט וינסנט.

וממעמקים נשוב ונצוף על פני המים, ונעבור לתחום ה"רוחני". גלישת רוח אינה בגדר ספורט בלבד – לעוסקים בה היא גם חוויה רוחנית של ממש. אנשים עם מגבלות נעזרים בגלשן רגיל בעל חרב עמוקה. אולם בעוד שהגולש הרגיל גולש בעמידה, הרי שבעלי המגבלה הפיזית נדרשים (ומצליחים) לצאת ללב ים בישיבה. לצורך זה נדרשים כוח רב בפלג הגוף העליון וטכניקה הנלמדת בקורס מיוחד.

באופן טבעי מזוהה המונח ספורט נכים עם המשחקים האולימפיים המיוחדים. בכתבה זו ניסיתי להראות כי הפעילות הספורטיבית של המוגבלים בגופם אינה מצטמצמת לרמה המקצוענית. נכים מסוגלים ומשתלבים גם בפעילות ספורטיבית אתגרית. החומר במאמר זה התקבל מאתר האינטרנט של עמותת "אתגרים" וברשותה. אני ממליץ לקוראים להיכנס לאתר זה, ולהתרשם מהפעילות של העמותה: www.etgarim.org.

המשחקים האולימפיים המיוחדים.

אמנות הלחימה בקראטה יואל שחר

הקראטה הוא אמנות לחימה שהתפתחה במזרח הרחוק, ונפוצה בימינו בכל רחבי העולם. משמעות המילה היפנית קראטה היא "יד ריקה", והכוונה היא לקרב ללא נשק. משמעות נוספת ל"יד ריקה" היא העדר כוונת התקפה – הקראטה משמש למטרת הגנה עצמית בלבד. הקראטה נחשב כאמנות לחימה, משום שמימדיו הפיזיים של היריב אינם רלוונטיים – עקרונות ההגנה העצמית מתאימים כנגד יריב בכל גודל.

הקראטה הוא אמנות לחימה – חותמת ביול גרמנית.

היסטוריה

הקראטה התפתח בא"י אוקינאווה השייכים כיום ליפן. לפני כ-600 שנה נאסר על תושבי האיים להחזיק בנשק, וכתוצאה מכך התפתחו צורות לחימה אלטרנטיביות. לקראטה מספר רב של שיטות, והנפוצות ביותר כיום הינן גוג'וריו, שוטוקאן, ושיטוריו.

שיטת השוטוקאן בקראטה.

הקראטה אמנם התפתח ביפן וקיבל שם את שמו, אך המקור לרוב הטכניקות הוא שיטות לחימה ומדיטציה סיניות דווקא. בהיותו חלק מתרבות המזרח הרחוק, גם הקראטה מכיל מרכיב רוחני משמעותי.

קרבות

מבחינה טכנית הקראטה המסורתית מבוסס על המושג של "המכה המסיימת". המכה המסיימת היא טכניקה אחת בלבד אשר מספיקה לנטרל יריב תוקפני, ומונעת ממנו הזדמנויות התקפה נוספות. ביצוע מוצלח של המכה המסיימת מחייב למקד את מלוא היכולת של הגוף לאזור המטרה.

תחרויות בקראטה המסורתי הן בנות נקודה אחת. פעולות סתמיות, לא מבוקרות או לא שלמות מבחינה טכנית זוכות להתייחסות מינימלית בלבד.

בימינו הופך הקראטה לענף ספורטיבי, והתאחדות הקראטה האירופית נאבקת כדי לשכנע את הוועד האולימפי להכליל את הקראטה במסגרת המשחקים האולימפיים. בתחרויות הספורטיביות צובר המתחרה בקראטה – הקראטקה – נקודות על פעולות מוצלחות על פי הפירוט הבא:

איפון - נקודה אחת - על מכה לאזור הפנים או לאזור הגוף.

ניהון- שתי נקודות - על בעיטה לכיוון הבטן או הגב. סאנבון - שלוש נקודות - על בעיטה לראש או הפלה של היריב.

המנצח הוא מי שצבר יתרון של 8 נקודות על פני יריבו, או בעל הניקוד הגבוה בתום שתי הדקות של קרב.

קאטה

קאטה הינה סדרה של תנועות לחימה, הגנתיות והתקפיות כאחת, המופנות כנגד יריב דמיוני. הקאטות מהוות חלק אינטגרלי מכל סוג של קראטה, והן

מכה לפנים מזכה בנקודה.

בעיטה לבטן מזכה בשתי נקודות.

בעיטה לפנים מזכה בשלוש נקודות.

מאפשרות למתאמן להפנים את מטרתו ומהותן של התנועות שהוא מבצע. בשלב מאוחר יותר יוכל המתאמן לשלב את התנועות הללו בקרבות, ולפתח אינסטינקטים בהתאם.

קאטה היא תרגול
ללא יריב.

טכניקות הקרב פותחו על ידי מאסטרים, שופרו במהלך הדורות, והוטמעו בקאטות כפי שאנו מכירים אותן כיום. בפיתוח הטכניקות נשענו המאסטרים על מספר מקורות:

- * טכניקות הקרב של בעלי חיים, בינם לבין עצמם ובינם לבין האדם.

- * הפיזיולוגיה של גוף האדם - כיצד ניתן להביא אותה למיצוי, תוך התחשבות בגורמים כגון מחזור הדם ונקודות תורפה.

- * לימוד נפש האדם, תוך התחשבות בגורמים כגון אגו, פחד, כעס, ריכוז, פזיזות ועוד.

המשמעות האמיתית של הקראטה טמונה בקאטה, אשר אותה מתרגלים שוב ושוב בכדי לחפש, לגלות, להעמיק ולהבין את הטכניקות השונות והשימוש בהן.

הדרך

העיסוק באימוני הקראטה נועד לחזק את יכולות הגוף לבצע תרגילים בצורה נכונה, וחיזוק הגוף למטרת ספיגה והתקפה יעילה. הפיתוח הנכון של טכניקות אלו נעשה על ידי לימוד מהניסיון עצמו. דהיינו, הלימוד אינו לוגי ומנטאלי בלבד אלא חוויתי, והניסיון הנו אבן דרך.

ככל שהניסיון של הקראטקה גדל, כך מושם דגש רב יותר על המרכיבים הפנימיים, הנפשיים. בניגוד לתפיסה המערבית, המתרכזת ב"מבחן התוצאה", הרי שבתפיסה המזרחית אין הפרדה בין הדרך לתוצאה, ולכן נודעת לדרך (לתהליך) חשיבות רבה. במזרח מושם דגש על לימוד חוויתי, ולהתנסות המתרגל נודעת חשיבות עליונה. צבירת הידע הנו תחילתו של התהליך, ורק בהמשך מגיעים להבנה והפנמה.

אימון בקראטה.

במקביל נמשך הלימוד הרוחני, המתמקד בשיפור הריכוז. הריכוז חשוב לחידוד החושים ולהבנת התופעות שאנו חווים, וכך מתאפשר ללמוד מהם. הסינים הגיעו ליכולות ריכוז גבוהות במיוחד על ידי מדיטציה, הסתכלות פנימית והשריית שקט בנפשו של האדם.

לא ניתן לכתוב על לימוד הקראטה בלי להקדיש מקום לתפקידו של המורה ("Sensei"). המורה צריך להורות לתלמיד את הדרך, ולהחזירו לנתיב אם סטה ממנה. כמו בכל תחום, גם כאן נודעת חשיבות רבה לקצב לימוד ההולם את התלמיד, ואין להעמיס על התלמיד ידע רב בזמן קצר. המורה מחנך ומנתב את תלמידו טכנית,

מנטאלית ורוחנית, נותן ומקבל מן התלמיד וכך נוצר גירוי הדדי המקדם את שני הצדדים.

למה זה טוב?

הקראטה מספק לאדם אמצעים להרחבה ושיפור יכולתו המנטאלית והפיזית, דרך החיפוש האינסופי אחר שיפור טכני מתרחש שיפור של כלל יכולות האדם.

הקראטה מתמקד באיכות וטווח התנועה, קואורדינציה, שמירה על יציבה ושווי משקל, התארגנות הגוף במרחב, סימטריה בתנועה, ריכוז, וקואורדינציה של הקשר יד - עין. העיסוק בקראטה מחזק את השרירים ומקנה לגוף יציבה נכונה, מיקום נכון ויכולת

שימור של האיברים הפנימיים. התרגילים גורמים למתיחה של השרירים והעצבים, ובכך מעניקים להם רוח וגמישות המאפשרים להתגבר בקלות על פגיעות. התרגול גורם לעצמות להיות דחוסות ומעובות. העיסוק בקראטה מביא לתפקוד יעיל יותר של המוח, דבר התורם ליכולת הגוף להילחם במחלות ומשפר את היכולת הלימודית.

המתאמנים בקארטה מסגלים לעצמם הרגלי משמעת ושליטה עצמית, הרגלי התנהגות בקבוצה, חיזוק הגוף ושיפור הדימוי העצמי, הבטחון העצמי, השתלבות בחברה, שיפור הקואורדינציה, המוטוריקה ועוד.

מחקרים הוכיחו כי הקראטה הוא אמצעי טיפולי יעיל לבעיות ריכוז. מחקר שנערך בבית החולים שניידר בפתח תקוה הראה, כי הקראטה משפר מוטוריקה, דימוי עצמי, מוטיבציה, יוזמה, תכנון ובטחון עצמי. בהתבסס על תוצאות המחקר נפתחה בבית החולים קבוצת קראטה טיפולית לילדים הסובלים מקשיים בתנועה, בריכוז ובתקשורת. ההשתתפות בקבוצה הובילה לשיפור עצום בכל התחומים שהוזכרו לעיל, ואף דווח על ירידה ברמת האלימות אותה הפגינו הילדים.

מאמר זה מוקדש לזכרו של סנסאיי יהודה (ליאון) פנטנוביץ' (1938 – 2006), מייסד הארגון הישראלי לגוג'ו ריו, ומי שהיה מורי האהוב במשך שנים.

תקנון המשלוחון שלמה וורגן

המשלוחון הוא שירות קניה ומכירה חדש שמפעילה איל"ת למען חברי האגודה. בהמשך לדיון שהתקיים באסיפה השנתית של האגודה ובישיבת הועד, התמנית לנהל שירות זה. כולי תקווה שחברים רבים ישתתפו במשלוחון.

מטרת המשלוחון היא להביא לבית האספן מבחר פריטים בולאיים בתחומי האיסוף שלו, אותם יוכל לקנות ישירות מהמוכר באמצעות הדואר. רק חברי איל"ת (כלומר מי ששילמו את דמי חבר באגודה באותה שנה) רשאים להשתתף. פריטים ראויים למכירה הם פריטים ממגוון החומר הבולאי – בולים (בודדים או בסדרות), חותמות, חותמות ביול, מעטפות יום ראשון, גלויות מירב, כלילים וכיו"ב. לא יתקבלו אוספים – רק פריטים בודדים אותם ניתן לסרוק ולהציג לחברים.

איך העסק עובד? ראשית, יש להרשם אצל מנהל המשלוחון, כלומר אצלי (ראו כתובת, דואר אלקטרוני ומספר טלפון לעיל). במסגרת ההרשמה מתבקש החבר לציין את רשימת הנושאים שהוא מבקש חומר עבורם. חברים המבקשים למכור חומר בולאי, מתבקשים לשלוח חומר זה אלי בצירוף סריקות כמוסבר לעיל.

חבר שנרשם למשלוחון יקבל לביתו דפים בהם תמונות של פריטים בולאיים, עם מידע ותיאור קצר וכן המחר המבוקש על ידי המוכר. החבר יבחר בדפים עם הפריטים המעניינים אותו וישלח אותם למנהל המשלוחון, עם תשלום כמפורט להלן. מנהל המשלוחון ישלח את החומר המבוקש, בדואר רשום, לחבר.

ומה לגבי הפריטים האחרים? החבר יעביר את יתרת הדפים לחבר הבא בתור, על פי רשימה אותה יקבל ביחד עם חבילת הדפים. האחרון ברשימה יחזיר את שארית החבילה למנהל המשלוחון.

חובות הקונה הן:

א. להיות חבר באיל"ת בשנה המתאימה.

ב. לשלם עבור הפריטים שבחר וכן עבור הוצאות המשלוח בדואר רשום.

ג. לשלוח את יתרת הדפים לחבר הבא ברשימה, תוך שבוע מיום קבלת החומר בביתו.

ד. הקונה פטור מתשלום עמלת קניה.

כאמור, המשלוחון מאפשר לחברי האגודה גם למכור חומר בולאי שהצטבר ברשותם. המוכרים מתבקשים לשלוח למנהל המשלוחון את הפריטים הבולאיים, בלוית סריקה (רצוי צבעונית) על גבי דפים בגודל A4. כדאי להכין שני עותקים מהסריקות, על מנת לאפשר לי לנהל שני סבבים במקביל. המוכר גם נדרש לתאר את הפריט בדייקנות (כולל מספרי קטלוג מיכל, ציון ארץ ההנפקה והתאריך וכו'), ולציין את המחר המבוקש. אשמח להעביר דוגמה של דף להגשת חומר לכל המעוניין.

חובות המוכר הן:

- א. להיות חבר באיל"ת בשנה המתאימה.
- ב. להכין סריקות הפריטים למכירה על דפי A4, לציין מחיר מבוקש ואת תיאור הפריט.
- ג. להעביר למנהל המשלוח את הפריטים הבולאיים באריזה שקופה ובעיטוף מלא, וכן את דפי הסריקות.
- ד. המוכר מתחייב לשלם לאיל"ת עמלה של 10% ממחירו של כל פריט שנמכר.
- ה. המוכר מתחייב לשלם לאיל"ת הוצאות משלוח חזרה של החומר שלא נמכר, בסופו של סבב המשלוח.

מנהל המשלוח יארגן את רשימת התפוצה. בכוונתי לשנות מידי פעם את סדר הקונים, על מנת לאפשר לכל המשתתפים קדימות דומה. אני גם מתכוון לעשות כל מאמץ אפשרי לספק לכל חבר חומר בתחומי האיטוף שלו. המשלוח לא יכלול למעלה מ- 10% של פריטים "כלליים". כמובן, אני אחראי להפצת הצילומים, משלוח החומר לקונים והעברת התשלום למוכרים (בניכוי עמלה של 10%).

שלמה וורגן, גזבר איל"ת, נטל על עצמו את ניהול המשלוח.
כתובתו: רח' ברנשטיין 22/31, ראשון לציון 75503. טלפון: 054-6855951
דואר אלקטרוני: vurgan@bezeqint.net

לא קיבלת את נושאונט?

נושאונט, העיתון הבולאי המקוון הראשון בשפה העברית, מופץ ארבע פעמים בשנה. כל חברי איל"ת זכאים לקבל אותו, אולם לצורך הפצת נושאונט אנו זקוקים לכתובת הדואר האלקטרוני (e-mail) שלכם. כתובתכם תשמש את ועד האגודה ואת העורכים לצרכי פעילות האגודה בלבד. פנו אלינו עוד היום לכתובת noson.ed@gmail.com, וגם אתם תקבלו את נושאונט.

מתחבאים לעיני כל

למרות שמו של המדור - הפעם נעסוק בבולים. ליתר דיוק, אספר לכם על שלושה זוגות בולים, מארגנטינה, מגרמניה ומישראל, שיש להם מכנה משותף "מוזר". על כל הבולים מופיעים חתולים, אבל אף אחד מהם אינו נראה לעין במבט ראשון. החתולים מתחבאים להם בין פרטי העיצוב של הבולים,

והם מסתתרים כל כך טוב, שעד היום הם אינם רשומים בקטלוגים של "חתולים על בולים" (מלבד הבול הראשון, הפותח את הסיפור). כדי להיות הוגן אציין, שמדובר בדרך כלל בפרטים באמת קטנים בעיצוב הבולים, שלא קל לראות אותם. אני הצלחתי לגלות אותם רק בזכות "ידע מוקדם" שהיה לי לגבי חלקם או בזכות סקרנות ומזל.

החתול הראשון המסתתר לו על גבי בול איננו בדיוק חתול, אלא נמר שנ-חרבי, טורף-על ענקי שנכחד מהעולם והשייך למשפחת טורפים שקרובה מאד למשפחת החתוליים של ימינו. מידי פעם נתקלתי ברשימות של בולים המראים נמרים שנ-חריים, והבול המוקדם ביותר שהופיע ברשימות האלה הוא משנת 1958, מארגנטינה. כשהחלטתי להתחיל לאסוף את הבולים המראים את הנמרים השנ-חריים, חיפשתי את הבול הזה בקטלוגים. להפתעתי גיליתי שהבול, שהונפק לציון מלאות 75 שנים לייסוד העיר לה-פלאטה בארגנטינה, מראה את חזיתו של מוזיאון מקומי. תמונת הבול בקטלוג אינה מצטיינת בחדות פרטיה, ולא יכולתי לראות היכן מסתתר לו הנמר השנ-חריבי בבניין המוזיאון. לאחר זמן גיליתי שמדובר במוזיאון לתולדות הטבע. האם הבול נכלל ברשימות רק משום ששרידיה של החיה הנכחדת הזאת נמצאים במוזיאון זה?

תמונת אחד מפסלי הנמר השנ-חריבי
בפתח המוזיאון בלה-פלאטה,
והבול המראה את הפסלים.

לפני כשנתיים רכשתי אוסף קטן של בולי ארגנטינה, ובמסגרתו מצאתי עותק של הבול. עתה יכולתי לבחון את פרטיו בדקדקנות, והנה בפתח המוזיאון ניתן לראות פסל גדול דמוי אריה רובץ הניצב על תושבת לצד המדרגות. האם זהו הנמר השנ-חריבי המופיע ברשימות? בחיפוש באינטרנט מצאתי תמונות של בניין המוזיאון, בהן ניתן לראות בבירור שגרם המדרגות המוליך לכניסה מעוטר משני צידיו בפסלים של נמרים שנ-חריים. החידה נפתרה, והבול נוסף לבולי הנמרים השנ-חריים שלי.

בכך לא מסתיים הסיפור של בולי ארגנטינה. כאשר דפדפתי אחורה בדפי האוסף שרכשתי הבחנתי בסדרת בולים משנת 1933, שהונפקה לציון יובל ה-50 להקמת העיר לה-פלאטה. על אחד הבולים, בערך של 30 צנטאבוס, מופיע בניין הדומה

להפליא למוזיאון לתולדות הטבע. הייתכן שפסלי הנמרים השנ-חרביים מופיעים גם בבול זה? הבול מוקדש לזכרו של **דר' דארדו רוצ'ה**, מייסד העיר, ודמותו מופיעה במרכז הבול. הבניין הנראה כבניין המוזיאון נמצא בחלקו הימני של הבול, ולפיכך אם הפסלים מופיעים בבול הם צריכים להיות ממש זעירים. הוצאתי מהמגירה את הזכוכית המגדלת, הסתכלתי בבול דרכה, ולשמחתי גיליתי שלצד הספרה "3" בציון העריך של הבול אכן מופיע כתם דיו קטן שצורתו כצורת אחד הפסלים ומקומו מתאים בדיוק למקום הפסל בבול משנת 1958. יש! תוך דקות הצלחתי לא רק לאתר את הבול המוקדם ביותר הידוע שבו מופיע נמר שנ-חרבי, אלא אף הצלחתי לאתר בול נוסף, מוקדם יותר בעשרים וחמש שנים, המראה אותו נמר עצמו.

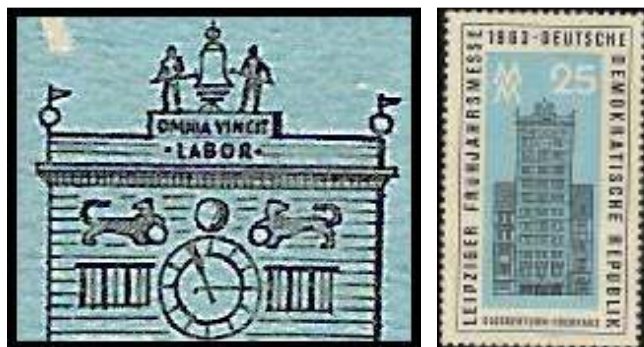
יובל להקמת לה-פלאטה, 1933.
הבול מובא בהגדלה.

ועתה לגרמניה: הבול הגרמני הראשון שנעסוק בו הופיע לראשונה ב-1900, כאשר הרייך הגרמני עדיין היה קיסרות. הבול, מראה את הקיסר **וילהלם השני** חונך את האנדרטה שהקים בברלין לזכר סבו, הקיסר **וילהלם הראשון**. וילהלם השני נהג לטעון ש"בממלכתי הכל יותר גדול מהחיים", ובהתאם הקים עשרות אנדרטאות שיש לזכר אבותיו. אנדרטאות אלה, שניצבו לאורך שדרה בפארק גן החיות בברלין, היו מקור ללעג בפי תושבי העיר. בבולים מן המניין בעלי העריכים הגבוהים מאותה תקופה מופיעות תמונות המפארות את הקיסרות, ובבול בעריך של 3 מארקים נראה הקיסר (רכוב על סוסו ועוטה שריון) חונך את האנדרטה לזכר סבו. הבול הופיע במספר הדפסות בין השנים 1900 ו-1918, והוא גם קיים עם מגוון הדפסי רכב עבור סניפי דואר גרמניים ברחבי העולם (מסין ועד מרוקו) ובאירופה (דנציג, אלנשטיין). במרכז הבול, מול הקיסר וקצת מעליו, ניתן לראות בבירור פסל גדול של אריה רובץ, המהווה חלק מעיצוב האנדרטה. האנדרטאות של וילהלם השני נהרסו בהפצצות בסיום מלחמת העולם השנייה ולא שופצו עד היום.

האנדרטה לזכר וילהלם הראשון (הגדלה).

הבול הגרמני השני מגיע ממזרח גרמניה (כן, עד 1990 היתה מדינה כזאת, למי שלא זוכר). בעיר לייפציג, הנמצאת מדרום מערב לברלין, נערכים מדי שנה שני ירידים מסחריים גדולים. ההכנסות מהמבקרים בירידים ומעיסקאות יצוא שנחתמו בזכותם מימנו את מבצעי השיקום אחרי מלחמת העולם השנייה ואת התפתחותה מחדש של התעשייה במזרח גרמניה. חשיבותם הכלכלית של הירידים היתה גדולה, וברוב השנים הנפיק הדואר המזרח גרמני בולים לציון הירידים. לרוב מוצגים בבולים הישגים תעשייתיים, כמו מוצרים או מכונות שהוצעו למכירה בירידים, אבל לפעמים מוצגים בהם בניינים בולטים בלייפציג הקשורים בירידים. בפברואר 1963 הונפקו במסגרת זו שלושה בולים המראים מבנים בלייפציג המשקפים תקופות שונות בארכיטקטורה של העיר. הבול בעריך של 25 פפניג מראה בניין של מגדל שעון הניצב בצד כיכר הנקראת

מגדל השעון בכיכר אוגוסטוס לייפציג.
משמאל – הגדלה של הקומות העליונות.

כיום "כיכר אוגוסטוס" ("כיכר קארל מארקס" בימי השלטון הקומוניסטי). זהו בניין בסגנון באוהאוז של שנות העשרים של המאה הקודמת, ובו תריסר קומות המתחלקות כל אחת לשלושה קטעים לרוחב חזיתו. בקומה האחת עשרה יש שני חלונות וביניהם, במרכז הקומה, שעון גדול שהעניק לבניין את שמו. על גג הבניין במרכז ניצב אגרטל אבן גדול שלצידו שתי דמויות אדם האוחזות

בכלי עבודה, ומתחתיהן הסיסמא בלטינית "OMNIA VINCIT LABOR" (העבודה מנצחת הכל). בין הגג לקומת השעון, על חזית הקומה השתים-עשרה, נמצאים שני תגליפי אבן של אריות וביניהם כדור ממתכת כסופה – האריות התומכים מהסמל ההראלדי של סאכסוניה משני צידי כדור הארץ. על הבול האריות האלה ממש זעירים, וכדי לראותם כהלכה צירפתי לתמונת הבול סריקה מוגדלת של הקומות העליונות והגג.

נסיים בשני חתולים "תוצרת בית". ציור של נמר הלוכד צבי נראה על גבי אחד הפריטים היפים באוסף של המוזיאון לאמנות האיסלם בירושלים. הכוונה לאגרטל נחושת מהמאה ה-18 שנוצר בצפון הודו של המוגולים, השליטים המוסלמים הגדולים יוצאי פרס. האגרטל מצופה זהב ואיורי אמיל נפלאים, והוא מופיע בבול הראשון בסדרה המוקדשת לאוצרות המוזיאון, שהונפקה ב-31 באוקטובר 1978. האגרטל מעוטר בתמונה משובבת נפש של חיי הטבע בצפון הודו, כשבסבך הצמחיה ניתן לראות ציפורים משני מינים, ציד של צבאים על ידי נמר ומספר ארנבים המשתעשעים בין השיחים. הוציאו את זכויות המגדלת שלכם ובדקו את פרטי העיטור של האגרטל. אני ראיתי אותו במוזיאון לפני שנים רבות ולא מזמן, כשעברתי על אוסף בולי ישראל, זיהיתי אותו על גבי הבול. אגב, המוזיאון נמצא ליד משכן נשיא המדינה ותיאטרון ירושלים, ואני ממליץ בחום לכל חברי איל"ת לבקר בו ולראות את שכיות החמדה שהוא משמש להן בית.

ועכשיו לבול האחרון בחבורה. הבול הנראה כאן הונפק בסוף שנת 1973 לציון תערוכת בולים בינלאומית שנערכה בירושלים. התערוכה תוכננה במקור לימי חג הסוכות של 1973, שנת חצי היובל להקמת המדינה. מספר ימים לפני פתיחתה המתוכננת של התערוכה פרצה מלחמת יום הכיפורים. מחוסר ברירה נדחתה עריכת התערוכה לחג הפסח של 1974, אבל התערוכה שמרה על שמה, "ירושלים 73", וממש לפני תום השנה השירות הבולאי הנפיק זוג בולים לציון אותה. בסוף מרץ 1974, כשהתערוכה סוף כל סוף נפתחה, הופיעו שלושה גליונות זכרון בצבע כסף המראים את הבולים בעריכים הגבוהים מסדרת "דאר עברי".

הגליונות מוכרים וזכורים לכולנו, אך כיום רק אספנים מעטים מזהים את שני הבולים מסוף שנת 1973 עם אותה התערוכה שעבורה הונפקו הגליונות. הבולים מציגים בצורה מחויכת את קהל המבקרים בתערוכת בולים מנקודת המבט של... מסגרות התערוכה. במרכז הבול בעריך של לירה אחת מופיעה דמות של ילד לבוש סרבל לבן. על חזית הסרבל מופיע ציור חום קטנטן, שמשום מה משך את עיני. בבדיקה בעזרת זכוכית מגדלת גיליתי להפתעתי שמדובר בחתול בית חום – החתול השני המופיע על בולי ישראל (הראשון הופיע בציור ילדים על בול מתחילת 1973). לתמונת הבול הצמדתי תמונה מוגדלת של דמות הילד עם הסרבל, שבה ניתן לראות ביתר בירור את דמות החתול.

יתכן כי למי שאינו אספן נראה העיסוק בפרטים כה קטנים של העיצוב כמגוחך, אך מבחינתי כל תגלית כזו היא משובבת נפש. האם אין זאת, בסופו של דבר, מטרתו של כל תחביב? אני משוכנע שרבים מחברי איל"ת זכו למצוא תגליות דומות לאלו בתחומי האיסוף הספציפיים שלהם, ואשמח לשמוע מהם על כך.

* * *

ובעניין אחר: להלן מעטפה שנשלחה משבוי מלחמה בלגי במחנה שבויים ליד העיר זייסט שבהולנד. למרות שדואר שבוי מלחמה פטור מחובת ביול, המכתב "בוייל" בבול הולנדי לדואר שבוי מלחמה שהונפק בפברואר 1916. הבול "קשור" למעטפה על ידי חותמת מחנה השבויים מ-9 במרץ 1916, ועל המעטפה מופיעה גם חותמת כחולה המציינת את הפטור מביול המגיע לשבוי מלחמה. למרות זאת המכתב הוחזר לשולח על ידי הדואר הבלגי, משום שה"תוית בלתי מאושרת לשימוש" (חותמת בסגול).

בנושאון 79 (בעמ' 22)
הצגתי מעטפה דומה,
שנשלחה בפברואר
1916 והועברה ליעדה.
אולם מפריט זה נראה
שחודש אחרי כן הדואר
הבלגי סירב להעביר
מכתב דומה. אינני מבין
מה הסיבה שמכתבים
אלה טופלו בצורה כה
שונה. האם הייתה זו
"יוזמה מקומית"? אם
בין חברי איל"ת יש מי
שיכול לספק הסבר
לקושיה זו, אשמח
לשמוע על כך.

ספורט לילדים ולנוער

גליון נושאון מוקדש הפעם לספורט. בחרתי להציג בפניכם מספר בולים מהאוסף שלי המוקדשים לעידוד ילדים לעסוק בספורט ואולי גם לעידוד ילדים לאסוף בולים. בולים אלה יפים במיוחד בעיני, ועוסקים בנושא שאין חשוב ממנו בעידן בו השמנת יתר של ילדים היא בגדר מגיפה של ממש.

קנדה הנפיקה בשנת 2005 ארבעה בולים המציגים ילדים עוסקים בענפי ספורט המוגדרים גם כ"אקסטרים", כלומר הדורשים מיומנות רבה, זריזות, קואורדינציה, שיווי משקל ואף העזה. ענפי הספורט הנראים בבולים הם החלקה על גבי גלגשת (סקייטבורד), רכיבה על אופני שטח, סקייטשולג, וטיפוס על קיר. בכל הענפים האלו חייבים להצטייד באמצעי הגנה, כגון קסדה, מגיני ברכיים וכו'. הבולים הם בעלי צורה יחודית: שתי פאות של הבול עם שיניים ושני הצדדים הנוספים חתוכים בעזרת גליוטינה מעוגלת (kiss cut). בחרתי

להציג כאן את הבולים בדפית מדבקה (דמוית קונטרס בולים), וביחד הם מרכיבים יחידה אחת (כמו בפאזל). כדי לאפשר לקורא ליהנות מהצורה הייחודית של הבולים, אחד מהם מוצג גם בשער גליון זה. אני סבור שגימיק כזה אפקטיבי במיוחד בבולים הפונים לקהל הצעיר, ומן הראוי שגם השירות הבולאי שלנו ישקול מהלך דומה (וגם נושא הנפקה שכזה).

ארה"ב הנפיקה ב-1999 ארבעה בולים דומים. במקום טיפוס קיר בחרו האמריקאים להראות לנו גלגליות (סקטים) של פס גלגלים אחד (רולרלידס). הבולים של ארה"ב הם מלבניים רגילים, אם כי המעצב "הוציא" יד או רגל או גלגל מחוץ למסגרת התמונה, אולי כדי להדגיש שמדובר בספורט פורץ גבולות.

ארה"ב גם מצאה לנכון (ובצדק, לדעתי) להגביר את המודעות ל"ספורט קבוצתי לנוער". בשנת 2000 הופיעו 4 בולים המוקדשים לכדורסל (בנות), פוטבול אמריקאי (זה עם הכדור האליפטי, דמוי הביצה), כדור בסיס (בייבול) וכדורגל כפי שאנו מכירים (soccer) – כולם משחקי כדור. הבולים מעודדים את הפעילות הקבוצתית, המלמדת ילדים ונוער בגילאי 6–17 ערכים של שיתוף ועבודת צוות. הבולים עוצבו על בסיס צילומים מלאי תנועה בזמן המשחק של צלמי ספורט.

ומחו"ל - לארץ. בגדנ"ע (גדודי נוער) נהגו במשך שנים רבות לקיים מידי שנה בחנוכה את "מרוץ הלפיד" – מרוץ האורים. בל"ג בעומר נערכה אליפות הגדנ"ע בקליעה למטרה, והגדנ"עים השתתפו בצעדות לירושלים לפני הפסח. דואר ישראל הקפיד להוציא מדי שנה חותמות אירוע לציון פעילויות ספורטיביות אלו.

אינני יודע אם הקשת המופיעה בחותמות נועדה לסמל שבאותם אירועים התקיימו גם תחרויות קליעה עם חץ וקשת, או שזהו רק שימוש בסמל המוכר של הגדנ"ע: "ללמד בני יהודה קשת". אשמח אם הקוראים יוכלו לספר לי על כך. אגב, לאחרונה קראתי בצער רב שהשנה (2007) הופסקה כל הפעילות של גדנ"ע קליעה ונסגרו מועדוני הקליעה. כתבה זו מהווה, אם כך, ציון לפעילות ספורטיבית חשובה של הגדנ"ע שנמשכה מאז קום המדינה.

נסיים בילדה שהיתה לאלופה אולימפית, המתעמלת **נדיה קומנצי** מרומניה. במשחקים האולימפיים במונטריאול ב-1976 זכתה נדיה ב-3 מדליות זהב, במדלית כסף ולקינוח גם במדלית ארד. בתרגיל על המקבילים המדורגים היא זכתה בציון המדהים וחסר התקדים של 10 נקודות. לוח התוצאות האלקטרוני לא היה ערוך להישג כזה ולכן נרשם בו הציון 1.00, כפי שרואים בבולים מרומניה. נדיה זכתה עוד שש פעמים בציון 10, המבטא תרגיל מושלם, במהלך אותם משחקים אולימפיים.

נדיה קומנצי זוכה בציון "10" מושלם, ומקשה על לוח התוצאות האלקטרוני.

נדיה, ילידת נובמבר 1961, הייתה בת 14 בלבד כשהגיעה להישג הבלתי יאומן הזה. הניצחון האולימפי בגיל כה צעיר והצורה המשכנעת כל כך בה הושג הדהימו את העולם כולו, והפכו את נדיה לאייקון עולמי. מספר ארצות, ובראשן רומניה, כיבדו אותה בבולים לכבוד הצלחתה. הבול הנראה משמאל הונפק ברומניה כבר ב-1976, והוא חלק מסדרה של שבעה בולים לכבוד זוכי המדליות של רומניה. יתר הספורטאים זכו במדליה אחת או בשתיים, והמדליות מופיעות בבולים. במקרה של נדיה פשוט לא היה מקום בבול להראות את כל חמש המדליות בהן זכתה.

כיום מתגוררת נדיה בארה"ב, אך מרבה לתרום ולאסוף כספים לצרכים הומניטריים ברומניה ובעולם כולו. בקרוב יפתח בבוקרשט, בירת רומניה, בית חולים לילדים, שנדיה היא התורמת העיקרית להקמתו.

אני מאחל לכל הילדים הרבה פעילות ספורטיבית והרבה הנאה ממנה.

דובוש

דובוש אוסף בולי ילדים, דובים ודפוס על בולים.
כתובתו: יורם כהן, קיבוץ כפר עזה, ד.ג. הנגב 85142. dobush@yahoo.com

מה עושים עם קונטרסים?

מספר שאלות העוסקות בקונטרסי בולים ודרכי הצגתם הופנו אל המדור. קונטרסים הם פריטים רצויים בכל תצוגה, אבל

מתברר שלקוראינו לא תמיד ברור כיצד להציג אותם. ראשית, נשאלנו האם הקונטרס המוצג חייב להכיל את הבולים כולם (כלומר, להיות במצב מושלם), או שמותר להשתמש בקונטרס שחלק מהבולים, ואולי אפילו כולם, הוצאו ממנו?

דני פישר מבהיר כי "בשום אופן אין להציג קונטרס שאינו מכיל בולים. יתר על כן, אם רוצים להציג את כריכת הקונטרס יש לקפל את דפי הבולים כך שלפחות בול אחד יראה. מכיוון שתמונה טובה מאלף מילים, הנה דוגמא להצגה כזו.

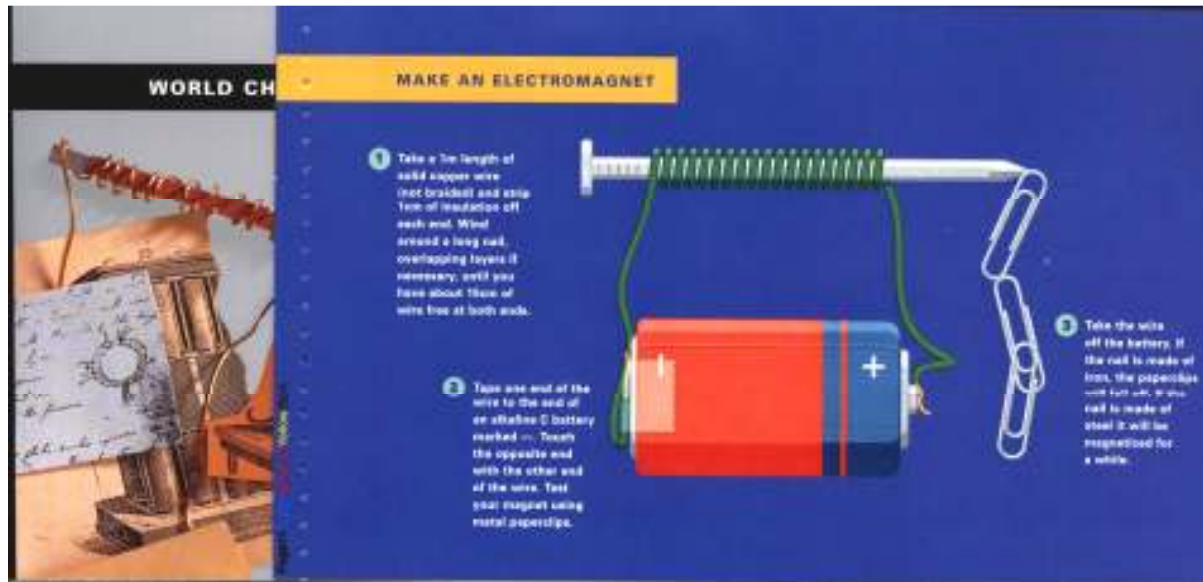
קונטרס בריטי המראה את חומת אדריאנוס. יש להציג אותו כשדפית הבולים בולטת כלפי חוץ, אפילו אם הבולים אינם קשורים לנושא.

כמובן, ישנם מצבים בהם דף הבולים אינו גדול מכריכת הקונטרס ולא ניתן להראות את הכריכה והבולים בו זמנית. במצב כזה ניתן לרכוש קונטרס נוסף ולהציג את הבולים שבו בצד הכריכה של הקונטרס הראשון. אפשרות נוספת – ריאלית יותר במקרה ומדובר בפריט יקר – היא לצלם בצבע ובגודל טבעי דפית אחת של בולים הנמצאת בקונטרס ולהציגה כבולטת "כאילו" מתוך הקונטרס. במקרה כזה חובה לציין במפורש בדף התצוגה כי מדובר בצילום.

התשובה ברורה, אבל עתה עולה קושייה חדשה: מה קורה אם הפרט התימאטי אותו אנו רוצים להציג איננו על כריכת החוברת, אלא באחת הדפיות הפנימיות? בעיה זו נפוצה במיוחד וקשה במיוחד בקונטרסי היוקרה (Prestige booklet) הנפוצים לאחרונה.

ד"ר יהושע מגר נדרש לשאלה: "אכן, אם המידע התימאטי הנמצא בדפית פנימית יש להציג אותה. בשום אופן אין להציג את הכריכה של הקונטרס ולספר על המידע

שבפנים. בהנחה שהדפית היא בדיוק בגודל של הקונטרס – מחזה נפוץ בקונטרסי היוקרה - ניתן לפרק את הקונטרס. יש לעשות זאת בזהירות רבה – לפרק בעדינות את הסיכה או החוט המחברים את הדפים, או להפריד אותם באזור הדבק. יש להקפיד שלא לפגוע בדפים עצמם.

דפית ללא בולים בנושא חשמל מתוך קונטרס יוקרה בריטי העוסק בחידושי המילניום. לצורך התצוגה הקונטרס פורק בעדינות, והדף הרלוונטי מוצג בחפיפה חלקית לקונטרס.

אם הדפית מכילה בולים ניתן להציג אותה ללא הקונטרס. לעומת זאת, אם אין בדפית בולים חובה להראות אותה על גבי הקונטרס (בכיסוי חלקי, כך שניתן יהיה לראות מנין הוא לקוח). בכל מקרה, יש לציין בתיאור הפריט כי זוהי דפית מתוך קונטרס.

פתרון החידה הבולאית

בגליון הקודם הצגנו בפניכם ששה בולים ובהם בעלי חיים מעופפים. הבול מהפיליפינים הראה **תוכי מסוג קקדו**, הבול הישראלי הציג את **הסלעית לבנת הבטן**, ואילו בבול הפולני נראה צמד **זרזירים**. הבול מבולגריה הוקדש ל**חסידיה לבנה**, ואילו הבול ההונגרי הראה צמד **נחליאלים לבנים**.

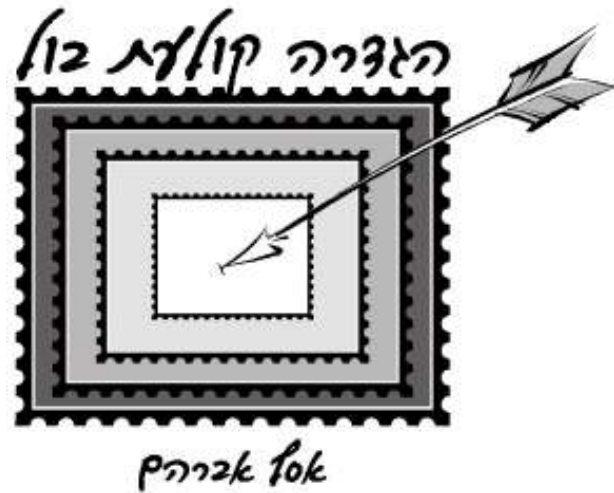

גם מבלי לזהות במדויק את הציפורים ניתן לדעת כי יוצא הדופן הוא הבול ממונטסראט הנראה כאן. הבול מראה **עטלף** – המעופף היחידי שהוא יונק ואינו עוף.

מבין הפותרים נכונה עלה בגורל **צבי בנג'ס**, והוא זוכה בפרס מתנת התאחדות בולאי ישראל.

דואר פניאומטי

הדואר הפניאומטי - שירות מיוחד להעברת מכתבים דרך מנהרות ואקום - הומצא בתחילת המאה ה-19 על ידי המהנדס הסקוטי **וויליאם מרדוק**. שירות זה היה קיים בכמה ערים גדולות בעולם, תחילה בלונדון בשנת 1863 ואחר כך גם בפאריז (1866), ובערים שונות בגרמניה (1867), באוסטריה (1873) ובאיטליה. השיטה נזנחה בהדרגה במהלך המאה העשרים. פאריז הייתה "המוהיקני האחרון" - הדואר הפניאומטי בה הופסק בשנת 1984.

הדואר הפניאומטי מוכנס לשפופרות מיוחדות, הנעות במהירות רבה (לעיתים עד כדי 35 קמ"ש) בתוך המנהרות. הפעלתו של השירות דורשת רשת מסובכת של מנהרות ואקום. ההשקעה הגבוהה בתשתית הפכה את השיטה ללא יעילה, וכיום משתמשים בטכנולוגיה זו רק במוסדות כמו בנקים ובתי חולים.

מכתב שנשלח בדואר פניאומטי בווינה, 1887, באמצעות דבר בולים יעודי.

באיטליה הונפקו בין השנים 1913 – 1966 בולים עם הדפס רכב "דואר פניאומטי". במספר ארצות – הבולטות שבהן צרפת אוסטריה וגרמניה - הונפקו דברי בולים יעודיים למשלוח דואר פניאומטי.

אסף אברהם, אספן של בולי בריטניה, מוציא לאור את המילון האנציקלופדי החדש לבולאות ולדואר – ראה באתר האינטרנט www.philapub.com. כתובתו לצורך תגובות: stamp@nana.co.il.

אסונות בדואר האויר הראשון

מאמרו של **רון ברגר** על דואר האויר הראשון בעולם (נושאון 81) היה מקיף ומעניין. רון הזכיר כי חלק מהבלונים הופרחו תחת תנאי מזג אויר חורפיים, וכך במקביל לדואר האויר הראשון "נולדו" גם המכתבים הראשונים של אסונות אויר. תקצר היריעה מלפרט את כל המקרים הללו, ולכן בחרתי להתמקד במקרה בולט אחד.

הבלון Jacquard יצא מפריז ב-28 בנובמבר 1870. היה זה ליל סערה קשה במיוחד, ושניים משלושת טייסי הבלון המיועדים סרבו לצאת לדרך. הטייס השלישי יצא, איפוא, לדרך בגפו. למחרת נצפה הבלון בחופה הדרום-מערבי של אנגליה, ומאז אבדו עקבותיו. מניחים כי הבלון והטייס טבעו במימי התעלה, לא רחוק מהעיירה פאלמאות'. שק דואר בודד מצא את דרכו לחוף האי הזעיר ברייהר.

המכתב המוצג כאן נכלל באותו שק דואר בודד. הוא הוחתם בפריז ב-23 בנובמבר, והיה מבוייל כיאות, אך הבול נשטף במימי התעלה. עדות לכך היא החותמת P.P. לאחר שנמשה מהמים הועבר המכתב לסניף הדואר בעיר קון (Caen) שבצפון צרפת, כפי שמעידה חותמת הדואר הנראית מימין.

פריט נדיר זה נכלל באוסף "אסונות האויר" שלי. לאחרונה מכרתי את האוסף כולו במכירה פומבית בחו"ל, אך חשבתי שהמידע עשוי לענין את קוראי נושאון.

בברכה,
עודד אלישר

דיווח על האסיפה השנתית

א י ל " ת - אגודה ישראלית לבולאות תימאטית

דו"ח כספי לשנת 2006

מ- 1 בינואר 2006 עד ל- 31 בדצמבר 2006

הכנסות

19,490.00	דמי חבר
40.00	תרומות ומכירה פומבית
1,475.00	פרסום ב"נושאון"
8,922.28	יתרה משנה קודמת
29,927.28	סה"כ הכנסות

הוצאות

19,814.10	דפוס "נושאון"
4,704.00	דמ"ח הב"י
377.50	דואר (מכונת הביול)
321.60	הוצאות בנק
200.00	הוצאות משרד וכיבוד
25,417.20	סה"כ הוצאות

4,510.08

יתרה ליום 31.12.06

האסיפה השנתית התקיימה ביום חמישי ה-26.2.2007 בנוכחות 21 חברים. הגזבר, **שלמה וורגן**, הציג את הדו"ח הכספי לשנת 2006, **ויוחנן מי-רז**, בשם ועדת הביקורת, אישר את נכונותו. 135 איש כבר שילמו את דמי החבר לשנה זו, ורובם נכללים ברשימת התפוצה בדוא"ל.

יו"ר האגודה, **ד"ר יהושע מגר**, דיווח על ההכנות לאליפות אירופה לתצוגות תימאטיות. במסגרת הדיון הפתוח העלו החברים את הצורך במפגשים לאורך השנה, מעבר למפגשי המציגים. כמו כן נערך דיון בהצעתו של **שלמה וורגן** למכירת חומר בולאי לחברי האגודה באמצעות סבב של תיק צילומים.

בתום הדיון נערכו הבחירות לבעלי התפקידים באגודה לשנתיים הקרובות, וד"ר **מגר** נבחר פה אחד לתקופת כהונה נוספת כיו"ר האגודה. לוועד נבחרו **שלמה וורגן**, **מנחם לדור**, **זהר נוי**, **ד"ר איליה פרנקל**, **יורם לוביאניקר** ו**נמרוד דגני**. ארבעת הראשונים כיהנו גם בועד הקודם, ואילו שני האחרונים נבחרו לראשונה. לוועדת הביקורת נבחרו יוחנן מי-רז (יו"ר), **חגי זהר** ו**משה רימר**.

עם תום האסיפה נפגש הועד החדש לישיבה ראשונה, בה הוחלט כי **שלמה וורגן** ו**זהר נוי** ימשיכו בתפקידיהם כגזבר ומזכיר האגודה, בהתאמה. **יהושע מגר** נטל על עצמו את האחריות לנושא המפגשים – בשלב זה מתוכננים בחודשים הקרובים שני מפגשים לפורום המציגים בהם ידונו באוספיהם של **אריק שורץ** ו**פרדריק גרוס**. ד"ר **מגר** מבקש להדגיש כי למרות שהמפגשים מיועדים לקידום המציגים הם פתוחים לכלל חברי האגודה המתעניינים בתצוגה או באוספים הספציפיים המוצגים.

בהמשך הישיבה מונו **מנחם לדור** ו**איליה פרנקל** לסגני היו"ר, ו**נמרוד דגני** מונה לאחראי על נושא הנוער. כיום יש לאיל"ת חברי נוער מעטים בלבד, ולא ניתן להגזים בחשיבות הנושא. **שלמה וורגן** יגבש את הדרכים למכירת חומר בולאי במסגרת האגודה, בהמשך לדיון שנערך באסיפה הכללית (ראו עמ' 19).